

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

123

Vragen van het lid **Van Meijeren** (FVD) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de registratie van vaccinatie- en sterftegegevens en mogelijke impact op de gerapporteerde oversterfte* (ingezonden 6 september 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Karremans** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 1 oktober 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het recente onderzoek van Ronald Meester en Marc Jacobs naar een mogelijke relatie tussen COVID-19-vaccinaties en oversterfte in Nederland? Zo ja, hoe beoordeelt u de bevindingen van dit onderzoek?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben hiermee bekend. Meester en Jacobs suggereren dat de gegevens in CIMS, de database van het RIVM voor het registreren van COVID-19-vaccinatiegegevens, niet betrouwbaar zijn. Ik ben het niet eens met deze suggestie.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de redenen die Meester en Jacobs aanvoeren ter onderbouwing van hun stelling dat de vaccinatiedata uit het «COVID-vaccinatie Informatie- en Monitoringssysteem» (CIMS) van het RIVM, zoals ter beschikking gesteld aan externe onderzoekers, onbetrouwbaar zijn?²

Antwoord 2

De vaccinatiegegevens van mensen die hiervoor toestemming hebben gegeven, worden automatisch doorgegeven aan CIMS. Het RIVM verwijdert geen gegevens uit CIMS, tenzij mensen, na eerst toestemming te hebben gegeven, op een later moment zelf vragen om hun eigen gegevens te laten verwijderen (recht op vergetelheid). Het hangt af van het soort onderzoek welke gegevens het RIVM wel of niet gebruikt in analyses. Voor het bepalen van de actuele vaccinatiegraad zijn andere gegevens nodig dan voor onderzoek naar de effectiviteit van de vaccinaties. Zo zijn de gegevens van

¹ R. Meester en M. Jacobs, Eindverslag van het onderzoek naar een mogelijke relatie tussen Covid-19 vaccinaties en oversterfte in Nederland 2021–2023, juli 2024.

² P. 134 e.v. van het eindverslag.

mensen die zijn overleden of geëmigreerd wel van belang voor onderzoek naar de relatie tussen vaccinaties en sterfte, maar moeten zij worden weggelaten bij het berekenen van de actuele vaccinatiegraad in de bevolking. Daarnaast worden in het rapport van Meester en Jacobs vraagtekens gezet bij het aantal sterfgevallen onder ongevaccineerden en wordt er geschreven over de verhoogde kans op overlijden bij ongevaccineerde mensen, naast hun hogere kans op ernstige COVID-19. Dit kan verklaard worden door het healthy vaccinee effect. Uit onderzoek is bekend dat mensen die voor vaccinatie kiezen gemiddeld meer interesse hebben in gezond gedrag en minder vaak gezondheidsproblemen hebben. Ook is het aannemelijk dat mensen die terminaal ziek zijn vaak niet meer voor vaccinatie kiezen, terwijl ze een grote kans hebben om te overlijden. Bij de interpretatie van analyses over effecten van vaccinatie dient hier ook rekening mee te worden gehouden, omdat vanwege deze fenomenen de prikken mogelijk meer bescherming lijken te bieden dan in werkelijkheid het geval is.

Ten slotte wordt in het rapport benoemd dat veel mensen overleden rondom de periodes waarin mensen een coronaprik konden halen. Dit komt omdat deze prikronde plaatsvonden in een tijd waarin het coronavirus en andere luchtwegvirussen veel rondgingen in Nederland. Mensen die kort voor of tijdens deze prikronde COVID-19 hadden, kregen op dat moment geen vaccinatie. Maar door COVID-19 hadden zij wel meer kans om te overlijden. Dit fenomeen versterkt de associatie tussen ongevaccineerd zijn en overlijden.

Vraag 3

Kunt u bevestigen of ontkennen dat er verschillende versies van de CIMS-database naast elkaar bestaan, namelijk onder andere een versie voor intern gebruik én een versie voor externe onderzoekers? Indien er inderdaad verschillende versies naast elkaar bestaan, wat zijn de precieze verschillen tussen de versies? Wanneer en om welke reden(en) is besloten om verschillende versies naast elkaar te laten bestaan?³

Antwoord 3

Het RIVM heeft één database voor het registreren van COVID-19-vaccinatiegegevens, genaamd CIMS. Daarnaast bestaat een datawarehouse. De gegevens worden geautomatiseerd onttrokken vanuit de database naar het datawarehouse. Hierbij worden geen selecties gemaakt, en worden dus geen groepen uitgesloten. In het warehouse worden deze gegevens alleen anders geordend, zodat er makkelijk rapportages mee gemaakt kunnen worden, zonder de database rechtstreeks te belasten. Dit is een werkwijze die veel organisaties gebruiken. Er staan dus geen andere gegevens in, alleen anders geordend en geabstraheerd (gepseudonimiseerd).

Vraag 4

Kunt u bevestigen of ontkennen dat ten aanzien van de database die ter beschikking is gesteld aan externe onderzoekers, de gegevens van ongeveer 880 duizend personen die ná vaccinatie zijn overleden of geëmigreerd, uit het bestand zijn verwijderd? Erkent u dat deze data essentieel zijn om gedegen onderzoek te kunnen verrichten naar vaccinatie als mogelijke oorzaak van de oversterfte? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het RIVM verwijdert geen gegevens uit CIMS, tenzij mensen zelf vragen om hun eigen gegevens te laten verwijderen (recht op vergetelheid). COVID-19-vaccinatiegegevens van personen die nadien zijn geëmigreerd of overleden staan in de CIMS data, zijn beschikbaar in de CBS microdata omgeving, en zijn uiteraard gebruikt in de onderzoeken naar vaccinatie en sterfte.

³ W. Aukema, 4 september 2024, X-bericht «With this article, I produce evidence for data-corruption in the vaccination database at the government in The Netherlands», raadpleegbaar via www.x.com/waukema/status/1831317091628032162.

Vraag 5

Bent u al eerder geïnformeerd over de twijfels omtrent de betrouwbaarheid van de aan externe onderzoekers ter beschikking gestelde data? Zo ja, wanneer en door wie? Welke actie(s) heeft u daarop overwogen en ondernomen?

Antwoord 5

De heren Meester en Bakker hebben sinds februari 2024 enkele vragen aan RIVM gesteld per e-mail over de CIMS-gegevens. Hierop heeft het RIVM nadere uitleg gegeven. Er is geen reden tot twijfel over de betrouwbaarheid van de aan externe onderzoekers ter beschikking gestelde data. Er is dus ook geen aanvullende actie ondernomen.

Vraag 6

Wat betekent de vermeende manipulatie van de aan externe onderzoekers ter beschikking gestelde database voor de betrouwbaarheid van de reeds gepubliceerde onderzoeksresultaten en het nut van de nog lopende onderzoeken op basis van deze misleidende data?

Antwoord 6

Er is geen sprake van manipulatie van de data.

Vraag 7

Bent u bereid om, in overleg met de betrokken onderzoekers die aangeven dat de hen ter beschikking gestelde database onbruikbaar is voor gedegen onderzoek, alsnog te bewerkstelligen dat alle benodigde data aan hen ter beschikking wordt gesteld? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De CIMS-data zijn beschikbaar in de beveiligde CBS microdata omgeving. Dit is dezelfde data die het RIVM heeft gebruikt en die andere onderzoeksgroepen, waaronder het Nivel, hebben gebruikt in hun analyses naar (over)sterfte. Toegang tot deze data kan via CBS aangevraagd worden.

Vraag 8

Wilt u deze vragen binnen de daarvoor gestelde termijn en afzonderlijk van elkaar beantwoorden?

Antwoord 8

Ja.